

Фондация Покров Богородичен насърчава използването на
материалите в този сборник, при условие да се посочва източника и
интернет адреса на фондацията: pokrov.50megs.com

п о к р о в

алманах за православно четиво

кръщението

“Защото всички сте синове Божии чрез вярата в Христа Исуса; всички, които в Христа се кръстихте, в Христа се облякохте” (Гал. 3:26 – 27).

Днес мнозина получават Свето Кръщение в съзнателна възраст и това е стъпка, изразяваща свободен избор на духовна принадлежност. Възможен е въпросът доколко направеният избор е наистина преживян и актът на приемане на тайнството – личен; доколко смисълът и последиците от него се проявяват в живота на кръстилия се. Отговорът поначало е сложен, поради неизследимото многообразие от човешки житейски посоки, както и поради уникалността на индивидуалния духовен опит. Но тук ще стане дума за една конкретна предпоставка: начинът, по който хората решават, готвят се и пристъпват към свето Кръщение.

По-нататък, в един от текстовете, които сме подбрали и предлагаме за размисъл в този брой, са припомнени някои моменти от практиката на Ранната църква при извършване на Светото тайнство. Очевиден е тогавашният стремеж по всякакъв начин да бъде подчертано неповторимото значение на събитието в живота на кръщаващите се, както и да се направи необходимото за предварителната подготовка на тяхното участие: просвещение с истините на православната вяра, разкриване смисъла на църковния живот и практика. Потопящият се в пъланата на Кръщелната благодат освен за възторга от подарената му надежда трябва да е събудил съзнанието си за отговорността, която поема пред Бога в този неповторим и несравним по значението си момент от своя живот и за множеството трудности, които го очакват по тесния път на неговото спасение.

В нашата действителност нещата като че ли стоят доста по-различно. Едва ли е необходимо да се доказва, че много хора днес приемат свето Кръщение водени от повърхностни мотиви, подражателство или просто любопитство. Проявяваната от свещениците толерантност често се приема като безкритичност и безпринципност, а понятието за Православната църква при мнозина се покрива с представата за конкретния православен храм, където изглежда, че може да се влезе по всяко време и по всякакъв начин.

Причините за това изкривяване на църковното съзнание са много и разнообразни, но тук не целим (а и не сме в състояние) да правим анализ на тези причини. Въпросът по-скоро се свежда до личната позиция на всеки православен християнин спрямо това явление и разбирането за възможностите то да бъде преодоляно.

Често на подобни разсъждения се противопоставят възраженията, че човек не е в състояние да прозре докрай истината за другия, за да има правилно отношение към неговото поведение, че съдът не принадлежи нам, грешниците, че спасението е благодатен дар и не се заслужава поради човешките усилия. Да,

всичко това е вярно. В Божествения промислителен план всяка стъпка от човешкия живот има значение, многократно надхвърлящо и изменящо достъпния за ограничения разсъдък и сетива конкретен смисъл. Не може да се оспорва разбирането, че за всеки човек, независимо от неговата нагласа и подготовка, съприкосновяването с духа на Църквата, приобщаването по един или друг начин с нейния богослужебен и тайнствен живот има индивидуално, неповторимо и непостижимо за околните значение, тъй като личното призвание е от Господа и то се извършва не по човешката заслуга, но по милващата ни Божествена благодат. Сам Господ Исус Христос казва: "... Без Мене не можете да вършите нищо." (Йоан. 15:5), а Апостол Павел в своето послание до Филипийците поучава: "...защото Бог е, Който ви прави и да искате, и да действате според благата Му воля." (Филип. 2:13).

Но, пазейки това знание, не бива да забравяме значението на свободната ни воля и избор в делото на личното спасение. "Господ е с вас, когато сте вие с Него; и ако Го търсите, ще Го намерите; ако пък Го оставите, и Той ще ви остави." (II Парал. 15:2); "Защото ще дойде Син Човечески в славата на Отца Си със Светите Ангели и тогава ще въздаде всекому според делата му." (Матей. 16:27)

Църквата ни учи, че благодатта на светото тайнство Кръщение снизхожда в пълнота винаги, когато то се върши. Но за степенята, в която човекът е отворен да усвои тази благодат и да бъде наистина възроден духовно, просветелен, възцърковен и спасен, значение има неговото лично участие, гръзновението на неговия отговор на Божественото звание, разбирането за извършващата се в живота му промяна; категоричността на вътрешния му избор.

Ето защо е нужно евангелската истина да се прогласява непрестанно, особено в сложното (в съвсем духовен аспект) време, в което живеем. Църквата носи Божието обещание с надеждата на просвещаващата си любов. А нека не забравяме, че Църквата, това сме всички ние – вярящите, които сме призвани да се включим в пълнотата на тази любов, като вършим нейното спасително дело в света, приемайки лично апостолското насърчение:

"Но вие сте род избран, царствено свещенство, народ свет, люде придобити, за да възвестите съвършенствата на Оногова, Който ви е призовал от тъмнина в чудната Своя светлина." (I Петр. 2:9)

За това, скъпи братя и сестри, нека нашият живот във вярата да бъде и благовестие на светото тайнство Кръщение. Сам Господ Исус Христос се кръсти във водите на Йордан, за да остави пример на всички нас и да изяви незаменимото значение на това тайнство. Нека, имайки съзнание за това значение, да полагаме усилия и с особено внимание и всеотдайност да се обръщаме към всеки оглашен, потърсил помощ или съвет. Да съдействаме, доколкото това е възможно, пристъпващият към свето Кръщение да направи крачката на своето обръщане съзнателно и твърдо, така че този човек наистина да види в светлината на Църквата личната си надежда и да намери с вяра пътя на своето спасение.

"Защото всякой, който е роден от Бога побеждава света; и тази е победата, която победи света – нашата вяра" (I Йоан. 5:4).

Илиана Александрова

От Бога и Дух

Ал. Шлеман

съвременния подход към тайнството Покаяние и към неговото богословско определение, то се разглежда като отделно тайнство, същността на което се състои в опрощаване на греховете чрез властта, дадена на свещениците от Христа. В този подход, обаче напълно липсва връзката на това тайнство с кръщението, понеже в изначалното Предание на Църквата то се извежда именно от него: “Изповядвам едно Кръщение за опрощаване на греховете” (чл. 10 на Символа на вярата).

Това е така, защото опрощението на греховете не в отделен акт, а съединение с Христа, Който Сам Се явява Прощение и е нашият Мир с Бога. Така и грехът не се състои само в “прегрешенията” и нарушаването на една или друга заповед или правило, а в отпадането от Бога: в това, че вместо Бога, човекът възлюби и предпочете нещо друго – било света, било самия себе си. Именно от този грях произлизат и се пораждават всички останали грехове, станали поради него неизбежни.

Отстъпвайки и “отпадайки” от Христа, на практика ние излизаме и от Църквата – изменяме на нея и на дарования ни от нея живот. Повтарям, аз говоря не за тези неизбежни прегрешения, които всеки от нас извършва през цялото време “живеейки в света и облечен в плът” и за които ние споменаваме в чинопоследованието на погребението, че “няма човек, който да е жив и да не съгреша”. Ние винаги сме призвани да се каем за тези грехове, но те не са грехове “за смърт”. Действително смъртоносно е нашето отпадане от Бога и измяната по отношение на Него. Апостасията (тоест откритото отречение от Христа), убийството, прелюбодеянието, ненавистта, хулата и т. н. Всички тези грехове отлъчват от Христа и Църквата. Ранната църква не е познавала нашите постоянни, “рутинни” изповеди. В началото се е отхвърляла възможността за връщане на отпадналите в Църквата и те били предавани на Божията милост. Обаче тази покаяна дисциплина постепенно започнала да се смекчава, на първо място поради разрастване на Църквата и неизбежното снижаване на нравствените норми. Отначало Църквата допускала едно и само едно примиряване с онзи, който е отпаднал от нея и то ставало в неговия смъртен час.

После започнали да се допускат и повторни актове на разкаяние и примирение с Църквата, примиряване, което все пак е точно определено от църковните канони, предвиждащи дълъг период на подготовка за него.

Споменавам тези неща не защото желая възстановяването на гревната, неизмеримо по-строга практика на Ранната църква, толкова различна от нашите петминутни изповеди. Не желая това, защото то е невъзможно. Но това, което е важно и необходимо за нас, е правилното разбиране на тайнството Покаяние, имащо корена си в тайнството Кръщение.

Това означава, че първичният и основен принцип на това тайнство (Покаяние), неговата основа, се състои във възвръщането на каещия се в този богатен живот в Христа и в Духа Свети, който той е загубил заради греха и в който той жадува да се върне. Условието за това връщане е разкаянието; неговото изпълнение се състои във възвръщането в Църквата и нейната пълнота. До отделянето на Запада, Православният Изток не е знаел сегашната формула за

опрощаване на греховете в тайнството Покаяние: "... и аз, най-недостойният свещеник, чрез дадената ми власт, ти прощавам и разрешавам...". Единствената молитва, с която тайнството завършвало, била молитвата, в която свещеникът се е молил "опростеният" от греховете да получи "примирение и единение с Светата Църква в Христа Исуса, нашия Господ", защото самата Църква е Тяло Христово и се явява реалност на опрощението. А грехът не е само престъпление, но и отпадане от единството на това тяло с Христос, Който е нашето вечно Спасение. Що се отнася до свещеника, той е "само свидетел" на извършващото се разкаяние и освобождаване на човека от греха, а също така и свидетел на извършващото се примиряване в Христа с Църквата и връщането на блудния син в Божията любов.

Цялата Църква е едновременно гар и на прощението, и на радостта от него, но също така и постоянно покаяние, защото колкото повече постигаме цялата дълбина, пълнота и радост на спасението, т. е. прощението на греховете, толкова по-остро и очевидно се открояват или трябва да се открояват нашите недостойнства и "измени" на това прощение. Поради това и литургически, и духовно, целият живот на Църквата се състои в разкаяние и неговото изпълнение в радостта на примирението и спасението.

Всички грехове се опрощават чрез Христа. Но за да получим това опрощение, за да се превърне то в пълнота на нашия живот, ние трябва да се вгледаме в себе си и в живота си, да се разкаем и върнем при Христа, за да получим от Него възстановяване на благогатта на Кръщението в нас. Както всяка Евхаристия не е повторение на Тайната вечеря, а е наше възхождане и участие в едното небесно тържество, така и тайнството Покаяние не е "повторение" на Кръщението, но наше завръщане чрез разкаяние в този нов живот, който ни бе даруван от Христос чрез Неговата Кръстна Смърт и Възкресение веднъж и завинаги.

Православният опит на покаянието

Еп. Калистос Уеър

окаянието обикновено се разбира като тъга поради греха, чувство за вина, усещане за скръб и ужас поради раните, които сме причинили на другите и на себе си. И все пак такъв възглед е непълен. Скръбта и ужасът наистина са важен елемент на покаянието, но не го изчерпват, нито пък представляват най-важната му част. Ще достигнем до по-пълно разбиране на този въпрос, ако разгледаме буквалния смисъл на гръцката дума за покаяние, метаноя. Тя означава "обнова на ума" – не само да съжаляваш за миналото, но да промениш основно възгледите си, да придобиеш нов поглед към себе си, към другите и към Бога (по думите на автора на Пастирите от Хермас); "велико разбиране". Велико разбиране, което не води задължително до емоционална криза. Покаянието не е синоним на печал и самосъжаление, а обръщане, пренасочване на центъра на живота ни към Светата Троица.

Като "нов ум" обръщането, пренасочването на центъра и покаянието е положителна, а не отрицателна опитност. Както казва св. Иоан Лествичник, "покаянието е дъщеря на надеждата и отрицание на отчаянието". То не е униние, а страстно очакване; не е усещането на човека, стигнал до задънена улица, а откриването на изхода. То не е самооумраза, а потвърждението на истинската ми личност като Божи образ. Да се покайваш не означава да гледаш надолу към недостойнствата си, а нагоре, към Божията любов. Не назад, към самоосъждането, а напред, с упование. Да виждаш не това, в което си се провалил, а това, което по благогатта Христова можеш да постигнеш със себе си.

Ако се разглежда в този положителен смисъл, покаянието се превръща не в еднократен акт, а в продължително отношение. В личния опит на всеки един от нас

има решителни мигове на обръщане, но в този живот делото на покаяването никога не завършва. Обръщането или промяната на центъра трябва постоянно да се обновява; до момента на смъртта, както е разбрал и Авва Сисой – “обновата на ума” трябва да става все по-решителна, “великото разбиране” – все по-дълбоко.

Положителният смисъл на покаянието е очевиден, ако погледнем думите на Христа, предшестващи вече споменатите: “Покайте се, защото се приближи царството небесно” (Мат. 4:17). В предния стих евангелистът цитира пророк Исаия (9:2): “Народът, който седеше в мрак видя голяма светлина и за ония, които седяха в страна и сянка смъртна, изгря светлина” (Мат. 4:16). Такъв е непосредственият контекст на заповедта за покаяние, отправена ни от нашия Господ: тя е предшествана непосредствено от споменаване на “велика светлина, огряла ония, които са в тъмнина” и последвана от утвърждаване на непреходността на Царството. Покаянието, в такъв случай, е просветление, преход от тъмнина в светлина. Да се покаеш е да отвориш очи за Божията светлина – не да седши тъжно в полумрака, а да жадуваш утрото. И покаянието е също така и есхатологично, откритост към “последните неща” които не са вече в бъдещето, но присъстват реално. Да се покаеш е да признаеш, че Царството Небесно е сред нас, работи между нас, и че ако само приемем идването на това Царство, всичко за нас ще се обнови.

Връзката между покаянието и снизхождането на великата светлина не е най-важното в случая. Докато не си видял светлината Христова, не можеш да видиш и греховете си. “Докато една стая е в мрак – казва еп. Теофан Затворник- не можеш да забележиш нечистотията; но след като светлината огрее, можеш да забележиш всяка отделна прашичка”. Така е и със стаята на душата ни. Последователността не изисква първо да се покаеш, а после да познаеш Христа, защото само когато светлината Христова влезе в живота ни, започваме да разбираме истински собствената си греховност. “Покаянието – казва св. Иоан Кронцадтски – е да разбереш, че в сърцето ти има лъжа”, но е невъзможно да забележиш лъжата, докато не си развил усещане за истината. По думите на Е. И. Уоткин, “грехът... е сянката, хвърлена от Божията светлина, пресрещната от пристрастията ни, които не ѝ позволяват да освети душата. По този начин познанието на Бога поражда знание за греха, а не обратното.” Както отбелязват Отците-пустинници, “колкото повече се приближава човекът до Бога, толкова по-ясно вижда, че е грешник”. Те също цитират Исаия в подкрепа на това – той първо вижда Господа на трона Му и чува вика на серафимите: “Свят, свят, свят!”; и чак след това видение възкликва: “Горко ми! загинах! защото съм човек с нечисти уста” (Исаия 6:1-5).

Такова е началото на покаянието – видение за красивото, а не за безобразното, знание за Божията слава, а не за моето нищожество. “Блажени са плачущите, защото те ще се утешат.” (Мат. 5:4) Покаянието означава не просто оплакване на греховете ни, но “утехата” (параклесис), която идва от уверението за Божията прошка. “Великото разбиране” или “обнова на ума”, обозначено от покаянието, се състои именно в това – да признаеш, че “светлината в мрака свети, и мракът я не обзе” (Иоан 1:5). Да се покаеш, с други думи, е да признаеш, че съществува добро, но и зло; любов, но и омраза; да потвърдиш, че доброто е по-силно, да вярваш в окончателната победа на любовта. Покаяният човек приема чудото, че Бог има властта да опрощава грехове. И, понеже приема това чудо, за него миналото вече не е непосилно бреме, защото той вече не гледа на миналото като на нещо необратимо. Божествената прошка прекъсва причинно-следствената верига и развързва възлите на човешкото сърце, които сам човек не може да разкъса.

Много хора съжаляват за миналите си деяния, но казват в отчаянието си: “Не мога да си простя за това, което сторих.” Неспособни да си простят, те са също така и неспособни да повярват, че са опростени от Бога, както и от другите хора. Такива хора, независими от силата на усърдието си, не са достигнали до покаяние. Те не са получили “великото разбиране”, по силата на което човек познава, че любовта е всепобеждаваща. Те не са постигнали “обновата на ума”, която казва: “Приет съм от Бога – от мен се иска само да приема факта, че съм приет”. Това е същината на покаянието.

Превод от английски: Пламен Сивов

Небесната Лествица (стълба) – гревният символ от старозаветното видение на Иаков в пустинята (Бит. 28:12), който православните аскети свързват с духовното въздигане към Бога.

За благодатта и покаянието

Св. Силуан Атонски

ойто, като мене, е загубил благодатта, той нека мъжествено да се бори с бесовете. Знай, че ти сам си си виновен: паднал си в гордост и тщеславие, и Господ милостиво ти дава да познаеш какво значи да бъдеш в Духа Свети, и какво значи да бъдеш в борба с бесовете. Така душата в опита познава вредата от гордостта, и тогава бяга от тщеславието, и похвалата човешка, и от помислите. Тогава душата ще започне да оздравява и да се научава да пази благодатта. Как да разберем дали душата е здрава или болна? Болната душа е горделива; а здравата душа обича смирението, както я е научил Дух Свети, и ако не знае това, то счита себе си по-лоша от всички.

На гордата душа Господ не явява Себе Си. Гордата душа, дори и всички книги да е изучила, никога не ще познае Господа, защото тя със своята гордост не дава място в себе си на благодатта на Светия Дух, а Бог се познава само с Духа Свети.

Господ призова грешната душа към покаяние и душата се обърна към Господа, и Той милостиво я прие и ѝ показа Себе си. Господ е многомилостив, смирен и кротък. По голямата Своя благост Той не си спомни греховете на душата и тя Го възлюби докрай и се стреми към Него като птица от тяхната клетка към зелената гора.

Слава на Господа затова, че ни дава да разбираме пришествието на благодатта и ни учи да познаваме защо идва тя и защо се губи. Който пази всички заповеди, ще чувства винаги благодат в душата си, макар и малка. Но тя лесно се губи поради тщеславие, за един горд помисъл. Може много да постим, много да се молим и да творим добро, но ако при това бъдем тщеславни, ще сме подобни на хлопатар, що грънчи, а отвътре е празен. Тщеславието опустошава душата и трябва много опит, нужна е дълга борба, за да бъде то победено. В манастира познах от опит и от Писанието вредата от тщеславието и сега ден и нощ прося от Господа Христово смирение. Това е голяма и непрестанна наука.

Когато хората пазят страх Божий, тогава е тихо и сладко да се живее на земята. Но сега народът започна да живее по своя воля и разум и изостави светите заповеди, и без Господа смята, че ще намери радост на земята, не знаейки че един Господ е нашата радост и само в Господа се весели човешката душа. Той съгрява душата както слънцето грее полските цветя и както вятъра, който ги поклаща им придава живот. Господ ни е дал всичко, за да Го славим. Но светът не разбира това. И кой може, и как ще разбере това, което не е видял, нито опитвал? Също и аз, когато бях в света, мислех, че това е щастие на земята: здрав съм, красив, богат, и хората ме обичат. И поради това бях тщеславен. Но когато познах Господа в Светия Дух, започнах да гледам на цялото светско щастие като на дим, отнасян от вятъра. А благодатта на Светия Дух радва и весели душата и тя съзерцава Господа в дълбок мир, забравяйки земята.

Господи, обърни твоите хора към Тебе, за да познаят всички Твоята любов, да видят в Духа Свети кроткото Твое лице; да се насладят всички на Твоето лицезрение тук, на земята и, виждайки какъв си, да се уподобят на Тебе.

Слава на Господа за това, че ни е дал покаянието; и чрез покаянието се спасяваме всички без изключение. Няма да се спасят само непожелалите да се покаят и в това аз виждам тяхното отчаяние и много плача, и жалея за тях. Те не са познали чрез Духа Свети как велико е Божието милосърдие. А ако всяка

душа знаеше Господа, знаеше колко много Той ни обича, то никой не само не би се отчаял, но даже не би възронтал никога.

Всяка душа, загубила мир трябва да се покае и Господ ще ѝ прости греховете и тогава тя ще има радост и мир; и не са нужни други свидетели, но Сам Духът свидетелства, че греховете са простени. Ето знака на прощението на греховете: ако ти си възневидял греха, то Господ е простил греховете ти.

И какво да чакаме още? Някой от небето да ни пропее песен небесна? Но на небето всичко живее чрез Светия Дух. И на нас на земята Господ е дал същия този Дух Свети. И в храмовете Божии службите се извършват чрез Светия Дух; и в пустините, и в планините, и в пещерите, и навсякъде подвижниците Христови живеят чрез Светия Дух; и ако Го пазим, то ще бъдем свободни от всякаква тъмнина и вечният живот ще бъде в душите ни.

Ако всички хора биха се покаяли и пазели Божиите заповеди, то райят би бил на земята, защото “Царството Божие е вътре в нас”.

Царството Божие е Духът Свети, а Духът Свети и на небето и земята е един и същ.

Всички хора, които са девственици и смирени, послушни, въздържани и каещи се за греховете си са отишли на небето и виждат Господа наш Иисуса Христа в слава и слушат херувимските песни; и са забравили земята. А ние се разпиляваме по земята като прах, носен от вятъра и умът ни е прилепен към земното.

О, немощен мой дух. Той се люлее като малка свещ от слаб вятър; а духът на светиите е горял ярко като трънен храст и не се е боял от вятъра. Кой ще ми даде такава жар, та да не знам покой ни ден, ни нощ от любовта Божия? Гореща е Божията любов. Заради нея светиите са търпели всички скърби и са достигали чудотворство. Те са изцелявали болни, възкресявали мъртви, ходили по водите, издигали се във въздуха по време на молитва; с молитвата си са довеждали гъжд от небето, а аз бих искал само да се науча на смирението и любовта Христови, за да ни обидя никого, но да се моля за всички, както за самия себе си.

Господи, поправи ни, както нежната майка поправя малките си деца. Дай на всяка душа да познае радостта от Твоето пришествие и силата на Твоята помощ. Дай прохлада на страдащите души на Твоя народ и всички нас научи с Духа Свети да Те познаваме. Измъчва се душата човешка на земята, Господи, и с ума си не може да се закрепни в Тебе, защото не знае Тебе и Твоята благодат.

Умът наш е помрачен от земните грижи, и не можем да разберем пълнотата на Твоята любов. Ти ни просвети. За Твоето милосърдие всичко е възможно. Ти Си казал в Своето Евангелие, че мъртвите ще чуят гласа на Сина Божия, и ще оживеят; така направи сега, че мъртвите наши души да чуят Твоя глас и да оживеят в радост.

Кажи, Господи, на света: “Прощават се на всички греховете” и ще се простят. Освети ни, Господи, и всички ще бъдат осветени с Твоя Дух, и ще Те славят на земята всички Твои народи, и Твоята Воля ще бъде на земята, както на небето, защото за Тебе всичко е възможно.

Св. Силуан Атонски

Из “Вярата на Църквата”

Христос Янарас

ие ставаме членове на Църквата не чрез приемането на определени умозрителни принципи или етически положения, но преди всичко чрез едно напълно телесно действие: трикратно потапяне в кръщелната вода, т. е. чрез реално-сетивно потвърждаване на това, че следваме Христос в смъртта и възкресението. Новопретият член на Църквата “се погребва” като вехт човек и възкръсва след трикратно потапяне във вода за нов живот – живот по образа на троичното битие. Това доброволно погребване се превръща за тварите (след идването на Христос) в начало на ново, нетленно съществуване, неподлежащо на разложение и унищожение. Във

водата – символ и лоно на живота – се възстановява и обновява нашето естество.

Именно във водата първоначално се е зародил животът, за пръв път се е извършило непостижимото за разсъдка отделяне на живата природа от инертната материя. Така и в кръщелната вода възниква нов живот, утвърждава се коренното различие между личностната ипостас и индивидуалното съществуване, ограничено от смъртта. Епископът или свещеникът призовава Светия Дух, Който преобразува зрителния образ на погребението и възкресението в екзистенциално събитие: “Съблечи от него вехтия човек и го обнови за живот вечен, и изпълни го с могъществото на Светия Дух, ведно с Христос, та да не бъде повече чедо на плътта, но чедо на Твоето Царство.”

Именно тук, в сетивната област, в природния живот, Светият Божи Дух извършва преобразуване на нашия начин на битие, присаждайки тварна клонка на нетварното гърво. Ако природното раждане означава поява на поредната биологична монада, подложена на стареене и смърт, то кръщението е възраждане на нашето същество (1 Петр. 1:3). То ни придава личностна неповторимост, изразена в името – неповторимост на жива ипостас, чието битие е основано на приобщаване към Бога, към Отеческата любов. Човекът престава да бъде просто индивид, принадлежащ към определен биологичен вид; едно от звената във веригата, една от единиците, съставляващи множеството. От сега нататък той е съпричастен на единството на светиите, съпричастен е на живота на Троицата; всеки един от нас получава името на някой светец, всеки динамично осъществява в своята личност откровението на Божествената любов.

В Ранната църква Светият Дух е бил предаван на новокръстените чрез апостолите: “Тогава възлагаха върху им ръце, и те приемаха Духа Светаго.” (Деян. 8:17). Това непосредствено лично предаване на гара на Светия Дух на всички възродени за нов живот чрез кръщението в наши дни се извършва в Църквата чрез св. тайнство Миропомазване.

Чрез Миропазването новокръстения член на Църквата не само се приобщава към живота на обикновената твар в Тялото Христово, но и получава печата на лично осиновяване, печата на личностна и неповторима връзка с Пресветата Троица – връзка, осъществяваща се благодарение на непосредственото присъствие на Светия Дух в дълбините на неговото същество, в неговата ипостасна сърцевина.

В наши дни Тайнството на Светия Дух се извършва не чрез ръкополагане, а чрез миропомазване, наподобяващо миропомазването на израилските царе в старозаветните времена. Помазването не променяло природата на царя, но само начина на неговото взаимоотношение с народа; той въплащава в личността си идеята и същността на живота, разбирали като съпричастност и единение. В същото време царят бил сякаш предобраз на очквания Месия, Божия помазаник (“Христос”), Който трябвало да освободи Израил и да възстанови живота в цялата пълнота на Божественото обещание. По същия начин и Църквата вижда в неповторимостта на всяка човешка личност, получила миропомазване, възможност за обновяване и поява на истински живот в Светия Дух, образа на Христос, освободил и възстановил живота в пълнотата на Божествения начин на битие.

Превод от руски: Мария Кънева и Димитър Спасов